

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitzer Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 >
Félévre — — — — 12 >
Negyedévre — — — — 6 >
Egy óra — — — — 2 >
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 65. szám.

Szerda, március 19.

Tanítógyűlések.

(A „Torontál” kiküldött tudósítójától.)

Nagybecskerek, március 18.

Lélekemelő, megható momentum vezette be a nagybecskereki tanító-főkegyeletnek tegnapi Klekken lefolyt tavaszi gyűlését.

Ez alkalmat ragadta meg ugyanis dr. Szabó Mihály, Torontálvármegye kir. tanfelügyelője, hogy hucsut vegyen a kerület tanítóitól, kik két éven át szerelő, hű munkatársaiként működtek vele együtt vármegyénk tanügyének szolgálatában. Az egybegyűlt tanítók mély sajnálattal vettek tudomást szeretett főnökük távozásáról és a gyűlés folyama alatt mindvégig szívélyes óvációkban részesítették a népszerű tanfelügyelőt. Ezen kiemelkedő mozzanaton kívül több aktuális tanügyi kérdéssel foglalkozott a közgyűlés, melynek lefolyásáról következő tudósításunk számol be:

A választmányi ülés után pont tízkor nyitotta meg Kaufmann István elnök a közgyűlést, meleg szavakkal üdvözölve dr. Szabó tanfelügyelőt, Heller Ferenc plébánost, Hollstein Ede közs. jegyzőt, Eisler Mihály, az egylet díszelnökét és a szép számban megjelent tagokat, majd pedig átadja a szót a kir. tanfelügyelőnek.

Mély esend közt emelkedett fel ezután dr. Szabó tanfelügyelő és a meghatottságtól remegő hangon jelenti be, hogy a kért áthelyezése immár tényre volt, azért a ma kínálkozó alkalmat használja fel, hogy szeretett tanítótársulattól búcsút vegyen. Áthelyezése sok örömet okoz neki, mert hiszen szülőföldjére megy, ahol édes anyja is lakik, de ezen, a gyermeki szeretet sugalma, öröm is csak némiképp képes megédesíteni az elválás fájdalmát. Midőn két év előtt eljött a vármegyébe, a melybe ő nem kívánkozott, nem hitte, hogy oly nehezen fog innen megválni. És az ok, a mely a válást most oly fájdalmasá teszi előtte, az egyedül Torontálvármegye tanítószáma iránti szeretete és becsülése, a mely mintaképül állítható oda bármely tanítótársulattal szemben. Bár ezen testület érdekében rövid ittléte alatt nem mivelhetett nagy dolgokat, de meg volt benne az akarat hozzá, amit úgy egyesek, mint a testület összesége mindenkor tapasztalhatott. Ezután a belső megindulástól elfátyolozott hangon mondott búcsút dr. Szabó a jelenvőknek, e szavakkal fejezve be gyönyörű, szívhez szóló beszédét: „Adhat az Isten Önöknek jobb tanfelügyelőt, de szeretőbb barátot sohasem!”

Kaufmann István főnök emelkedett hangon beszédében ad kifejezést a jelenvők fájdalmának a tanfelügyelő távozásá felett, ki mindenkor a tanítók jóakarójának mutatta be magát és aki nem a főnök és alárendelt közti rideg viszonyt kívánta ápolni, hanem mindenkor mint a tanítók jóakaró támogatója és barátságos tanácsadója szerepelt. Szerinte ezek a jó tanfelügyelő legfőbb erényei, a melyekkel dr. Szabó Mihály is dícselkedhetik. Azért indítványozza, hogy a főkegyelet közgyűlése jegyzőkönyvben örökítse meg azon szíves jóindulatot és jóakaró támogatást, melylyel dr. Szabó tanfelügyelő az egylet iránt viseltetett, egyszersmind adjon kifejezést annak távozásá feletti mély fájdalmának. A jelenvők lelkes éljenzése mutatta, hogy egy szívvel fogadták el úgy az elnök, valamint Rózsa pótitúlványát, hogy ezen határozat a távozó tanfelügyelővel kivonatban közöltessék.

Ezen szívhez szóló jelenet után a közgyűlés áttért a tárgysorozatra, előbb azonban egy agg kartársát, a 84 éves Remillong Józsefet, ki 57 évig működött a tanítói pályán, üdvözölte névnapja alkalmából. Minthogy a veterán hajlott korára való tekintetből nem jelenhetett meg a gyűlésen, egy háromtagú küldöttség a lakásán közölte vele a jókivánatokat, melyekért a paedagogia agg harciosa könyekig meghatva mondott köszönetet.

A tárgysorozat első pontját, az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslatot Kaufmann István adta elő, azért az elnöki széket Eisler Mihály foglalta el. Kaufmann alapos készütséggel fejtegeti a tervezet egyes pontjait, különösen azokat, melyek a miniszternek a tanító-egyesületek reorganizálására vonatkozó rendeletében foglaltatnak. Ezek szerint a fiók-

körök évenként egyszer, az anyagegylet pedig csak minden második évben tartana közgyűlést. A gyűléseket látogató tanítók részére pedig egy bizonyos összeg fog átadtni a tanfelügyelőnek, aki azt kiosztja.

Előadó a gyűléseknek a miniszteri rendelet értelmében való megtartását célszerűbbnek tartja, mivel így a gyűléseket jobban elő lehet készíteni és így azok produktívabbak lennének. A tanítók részére járó uti költségekre nézve pedig legegyszerűbbnek tartaná, ha azok felvételnek a költségvetésbe.

Rédl Ferenc az előadó javaslatával szemben azt óhajtja, hogy a gyűlések ezentúl is úgy tartassanak, mint most. Szerinte a tanítóknak minél gyakrabban való összejövetele életkérdés azok továbbképzésére nézve, továbbá akadhatnak oly aktuális kérdések, melyeknek tárgyalása nem tűr halasztást. Baaden Károly, Banyai, Janda, Dold, Szabó S. és mások hozzászólásai után a közgyűlés elfogadja Kaufmann javaslatát.

A tárgysorozat második pontja „Az ifjúság erkölcsi életének megóvása” című tétel volt, melynél három előadó is szerepelt, u. m. Schlägel Károly német-eleméri, Szegfű Lajos felső-muzslvai és Schmidt Antal istvánföldi állami tanítók. Mind a három előadó nagy gondal összeállított értekezésben esetteli a mai kor szellemi és közgazdasági haladása mellett annak erkölcsi sülyedését és annak főokát az ifjúság ferde házi nevelésében találja. Meggatlása céljából az előadók főleg az ifjúsági egyesületek alakítását ajánlják, a melyekben erkölcsnemesítő felolvasások tartassanak, továbbá az észszerű munkára való nevelést és mint negatív eszközt a gyermeknek keresmározását tiltó rendelet szigorú végrehajtását.

Az előadáshoz hozzászólottak Szabó Sándor, ki első sorban a szülők életében elharapódzott erkölcsi bajokat kívánja orvosolni, mert csak így lesznek azok képesek, főleg jó példaadással, erkölcsileg jó gyermekeket nevelni, továbbá Szegfű S., ki az előadók javaslatát pártolja. Hosszabb eszmecsere után a közgyűlés magáévá teszi az előadók javaslatát és jegyzőkönyvi köszönetet szavaz nekik.

Ezután Janda Ferenc perlaszi igazgató adta elő javaslatát, a szakszerű tanítóképzés és képesítésre vonatkozólag. Előadó feltétlenül szükségesnek tartja a szakszerű képzésnek intenzívebb tételét a képzőkés és e célból első sorban a magánvizsgák eltörlését követeli. A tanítóképzés jelenlegi idejének fentartása mellett ezenkívül még azt javasolja, hogy a képzőből kikerült ifjak csak két évi gyakorlat megszerzése után nyerhessék el az oklevelet. Szabó S., Szegfű Sándor és Kuss Berta tagok hozzászólásai után a közgyűlés elnök indítványára kimondja, hogy Janda javaslata tételessé közzé az egyleti közlönyben, a mi által minden tagnak alkalmá nyílik a javaslat lényegébe behatolni.

A közgyűlés ezután áttért az egyleti belügyek tárgyalására. A pénztári jelentésből kiténik, hogy az egyletnek ez évben 288 korona 73 fillér bevétele volt, a melyből 110 korona a főgyeleti pénztárba szállított be. Ezenkívül az Eötvös-alap pénztárába az utolsó részlet is beszállított, amialtal az egylet 200 koronával szerepel a nevezett egylet alapító tagjai sorában.

Az elnöki előterjesztések során Kaufmann István bejelenti, hogy a felállítandó Steinbach-siremlék céljára eddigleg 600 korona folyt be. Baaden Károly ezzel kapcsolatosan indítványozza, hogy a siremlék alapja rövid időn belül egészítették ki legalább 1000 koronára olyformán, hogy a főkegyeletet egyenkint 100—100 koronával járuljanak hozzá sajátjukból. A közgyűlés egyhangúlag magáévá teszi Baadennak úgy ezen, valamint abbéli indítványát is, hogy a sűrű a boldogultnak nevenapján ez évi június hó 13-án okvetlenül állítassék fel.

Ezek után Kaufmann István úgy a megjelent hatóságoknak, mint a klekki tantestületnek köszönetet mond a gyűlés szép rendezéseért és az ülést berekeszti.

Gyűlés után kedélyes lakomára gyűltek össze a főkegyelet tagjai, a melyen számos felköszöntőben ünnepelték szeretett főnöküket dr. Szabó tanfelügyelőt.

—ng.

A „Délmagyarországi Tanítóegylet” módos-párdányi fiókköre f. évi március hó 13-án Mósoson tartotta meg rendes tavaszi közgyűlést igen élénk érdeklődés mellett.

Osztie András főkegyeleti főnök a töle már megszokott lelkes és lendületes megnyitó beszédében üdvözli az oly szép számban egybegyűlt tagokat és indítványára a főkegyelet, a kerület közszeretethen álló országgyűlési képviselőjét Csávossy Béla háznapgyot sürgönyileg gratulálja a legmagasabb helyről ért kitüntetése alkalmából.

A munkássághoz hozzá látva, részesei voltak a hallgatók egy szakavatottságról tanuskodó gyakorlati, valamint magas paedagógiai színvonalon álló szabad előadásoknak, melyek igen élénk és tanulságos eszmecsere szolgálta alkalmat. — A tanügyi körökben mindinkább magasabb hullámokat verő aktualitási kérdések, mind: az országos tanítói nyugdíj törvény küszöbön álló revíziója, a tanítók fizetésének szabályozása és a tanítóegyesületek reorganizálását célzó miniszteri rendelet, igen megdöntött és okadott hozzászólások után egyhangúlag elhatározottak, hogy a nyugdíj revíziója ügyében emlékiratban keresendő meg az országgyűlési képviselő ügyük támogatására; a tanítóegyesületek reorganizálására vonatkozólag pedig egyhangú határozat hozatal mellett megmaradnak az eddigi status-quo mellett, mert csakis így érhető el belterjes intenzív működés.

A jelenlevők a hitfelekezeti iskolaszék elnökének távolmaradása felett sajnálkozásukat kifejezve, lelkesült kedélyhangulat mellett egy jobb jövő reményében búcsúztak — a viszontlátásig.

Rónay Ernő a parlamentben. A nagyszentmiklósi járás országgyűlési képviselője, kit megye-szerte nagy tudású gazdának ismernek, tegnapi felszólalt a magyar képviselőházban s a fővárosi sajtó egyhangú tanúsága szerint szakszerű, talpraesett beszédje, melyben különösen a lótenyésztéssel foglalkozott, az összes padokul zajos helyeslésre talált.

A közig. bizottság és az ellenzék. A független megyei párt nagyon elégedetlen a közgazdasági bizottsággal. Nem az intézménnyel (mert azt inkább értették), hanem a torontál-megyei közig. bizottsággal. Így olvassuk ezt a párt hivatalos közlönyének tegnapi számában. Nem célunk t. lapársunknak cikkét pontonként megcáfolni, annyit azonban megjegyezni kívánunk, hogy a cikk inkább terjedelménél, mint alapos voltánál fogva kellett nagyobb figyelmet. A cikkirő ur ugyanis több pontban téved. Legelőbb is abban, amit a választott 10 tagról mond. Nevezetesen nem áll az, hogy 1. egy „szerető grófi testvérpár” ülne a bizottságban. 2. A „grófok grófja” mint a cikkirő mondja, nem tagja a bizottságnak. 3. A volt főispán bátyja nem választott tagja a bizottságnak, hanem min^l közgazdasági előadó hivatalból annak tagja. 4. A volt főispánnak nincsen sógora a bizottságban, ha csak azt nem hívják sógornak, aki — boesinat e hosszú magyarázatért — a főispánnak egy másodfoku unokatestvére özvegyének a második férje. 5. A főjegyző atyja tagja ugyan, meg pedig buzgó tagja a bizottságnak, de nem azóta, hogy a fia szerepel, hanem a törvény életbeléptetése óta szakadatlanul. 6. Hasonlóképpen 26 év óta tagja Babits József, de ez ellen ugyan senkinek sem lehet kifogása, mert nálánál kötelességtudóbb, képzetesebb tag aligha ül egy közig. bizottságban is.

Tévedés az is, hogy az elnököl alispán a mult ülés alkalmával nem tartotta szem előtt a törvényt. De azok a tagok, kik nem jelentek meg az ülésen, részben szóval, részben táviratilag kimentették elmaradásukat, ketten pedig hivatalosan voltak aznap elfoglalva, mint a sorozó bizottságok elnökei (Csávossy Gyula és Karátsony Andor)

Végül meg kell jegyeznünk, hogy a közig. bizottságnak egyetlen egy olyan tagja sincsen, ki egy évig nem vett volna részt az üléseken.

Az a bizonyos 77. §. tehát egyikre sem alkalmazható. A takarékpénztári igazgatóra vonatkozó megjegyzésre pedig az a válaszuk, hogy nemcsak ennek az egy bankigazgatónak az intézetében vannak megyei pénzek elhelyezve, hanem a többiekénél is. Pedig ha jól emlékszünk, a független megyei pártnak is volt — s a mi felfogásunk szerint egészen helyesen — egy olyan jelöltje, ki egy helybeli pénzintézetnek a vezérigazgatója.

No de ez persze egészen más!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/3-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Március 23. Szabad lyceum d. u. 5 órákor.

Világítás alatt.

— 1902. március hó 15-én. —

Zeng az ének, peng a zene
Ma március Idusán,
Föltámadt a mult szelleme
„Szózat”-án és „Hymnus”-án.

„Kossuth Lajos azt izente.”
Ez meg a „Rákóczi”, lám!
Jertek, jertek, minden szentek;
Jer, Homér! jer, Osszián!

„Fiuk, az Isten áldjon meg!”
Lesz már jövönk minékünk;
Szívetekben, ajkatokon
Zendül ősi énekünk:

„Talpra, magyar; hi a haza!”
Igy harsogta Petőfi,
Él a magyar, áll a haza,
A világot betölti.

Dr. Kis Sándor,

z. r. t.

— **Sándor és József.** Nem csak a kalendáriumban szomszédok Sándor és József, de egyetértőleg ők szokták meghozni a szép tavaszi időt, amelynek hivatalos beköszöntése alig pár nap múlva lesz. Városunk Sándorjait és Józsefjeit a jó barátok és tisztelgők nagy csoportja kereste föl a tegnapi és mai napon.

— **A nagybecskereki adókvétő-bizottság.** A pénzügyminiszter folyó évi február hó 28-án kelt leiratával a nagybecskereki kir. adóhivatali kerület részére az 1902—1904. évi kivetési időszakra alakított adókvétő-bizottsághoz bizottsági elnöknek dr. Kiss János ügyvédet, elnök-helyettesnek Weisz Izidor kereskedőt, rendes tagokká Anna János gözmalomtulajdonost és Benkovics Mihály gyógyszerészt, míg póttagokká Luesics Miklóst és Steiner Istvánt nevezte ki. Az alispán pedig rendes tagokká Rósa Ignácot és Opolcz Lajost, póttagokká Erdődy Mártont és Beneze Antalt.

— **Ünnepelt főgimnáziumi igazgató.** A főgimnázium ifjúsága, mint más években is, tegnap délután 4 órákor a főgimnázium tornacsarnokában rendezett sikerült ünnepélyvel ülte meg Balácsi József igazgatónak névnapját. A tágas tornacsarnok, mely nemzeti színű zászló-drapériával ügyesen volt feldiszitve, szorongásig telt meg a legválogatottabb közönséggel. Az ünnepség, hasonlóan az előző éveikhez, hangverseny keretében volt illesztve, a műsor-számok közepén Zsiross Dezső VIII. oszt. tanuló szívhez szóló, tartalmas beszédében üdvözölte a szeretett igazgatót. A hangversenyt a főgimnáziumi dalárda éneke nyitotta meg, előadva Zsiross Dezsőnek, ennek a kiváló zenei tehetségű fiatal embernek átiratában, Hubay Nemzeti dalát és több magyar népdalt. Ezután Zsiross Dezső ült a zongorához, művészi módon előadván Liszt Magyar rhapsodiáját. Fein Ernő gyönyörű hegedűjátéka után a főgimnáziumi zenekar a Hunnia-keringőt adta elő meglepő szabatossággal. Zsiross Dezső üdvözlő beszéde után nagy óvációkban részesült a népszerű igazgató, aki ez alkalommal 11-ikszere ünnepelte, mint nagybecskereki igazgató névnapját. Percekig tartott az éljenzés, melynek lecsillapodta után Haidegger Ernő, Herr György, Kéler Taszilo és Zsiross Dezső nyolckezes előadása után Kürschner Manó meglepő tökéletességgel, valódi virtuózitással játszotta Hubay „Csárda-jelenet” című szerzeményét. A Rákócy-induló hangjaival zárult a

szép ünnepély, amelyet megelőzőleg az ünnepelt igazgató válaszolt az ifjúság szónokának szívhezszóló beszédében, nem győzvéen eléggé ajánlani az ifjúságnak a becsületes munkát és a munkaszeretetet. Midőn a magunk részéről is hozzájárulunk jó kívánságainkkal az érdemes igazgató ünnepléséhez, el nem mulaszthatjuk különös dicsérettel kiemelni Herr Ödön tanárnak bokros érdemeit, aki lankadatlan szeretettel vezeti az ifjúság zenei nevelését s kinek első sorban köszönhető a tegnapi szép ünnepély sikere. A gimnáziumi ifjúságnak az igazgató mára szünnepot engedélyezett.

— **Névnapelőestély a polgármesternél.** A „Nagybecskereki Polgári Dalárda” tegnap este szerenádott adott szeretett díszelnökének, dr. Grandjean József polgármesternek. Ez alkalommal Steyer István, a dalárda elnöke szép szavakban üdvözölte a díszelnököt, mire dr. Grandjean meglehetően mondott köszönetet a megtiszteltetésért.

— **Időjárás.** A szegedi Meteor, akinek jóslásai már számos esetben beváltak, március végére a következő időjárást jósolja: „A 16-iki esomópont hatása alatt a téli időjárás egészen enyhévé változott. 16-án még az átvaltozásnak megfelelőleg csapadékos, 17-én azonban már derül és kellemes tavaszi időjárás lesz egészen 24-éig. Ez azonban ne hozza kísértésbe a szőlősgazdákat s ne nyissanak addig, míg a 24. 25-ik esomópont és a visszatérő napfoltok hatása az időt nem biztosítja, mert a hónap utolsó negyede még igen hideg lehet.”

— **Bucsulakoma a tanfelügyelő tiszletére.** A nagybecskereki községi tantestület elhatározta, hogy dr. Szabó Mihály tanfelügyelő távozása alkalmából e hó 22-én, szombaton este 8 órákor a kaszinó éttermében bucsulakomát rendez. Hogy a szeretett tanfelügyelőtől való bucsuzás minél impozánsabb és bensőbb legyen, a tantestület ez uton is felhívja Torontálvármegye tanítóit az iskola jellegére való tekintet nélkül, hogy a bucsu-vaesorán minél számosabban vegyenek részt. A részt venni óhajtok felkéretnek, hogy ebbeli szándékukat tájékoztatás végett az idő rövidségére való tekintettel azonnal jelentsék be szóban vagy írásban Baaden Károly népiskolai igazgatónál Nagybecskereken.

— **Örökösök kerestetnek.** Néhány évvel ezelőtt Temesvárott elhunyt Scheiber Márton kereskedő, kinek egykor Gyertyámoson virágzó fűszerkereskedése volt. Aki igényjogosultságát kellően bizonyíthatja, jelentkezék a nagyikindai kir. törvényszéknél, a hol a hagyaték kezeltetik.

— **Melencei szenzáció.** Az a hír, mintha a vármegye alispánja Kuki Mladen községi bíró ellen a fegyelmi eljárást elrendelte volna, nem felel meg a valóságnak. Az alispán a jegyző, segédjegyző, pénztáros és ellenőr a 91. §. alapján rendelte el a fegyelmi eljárást s a nevezett tisztviselőket állásuktól felfüggesztette.

— **Gyilkos koldusok.** Nákófalvai tudósítónk írja: Nákófalván a napokban Hegl Jakab ottani lakost Ág János ottani korcsmáros udvarán Szabó Pál ikrenyi és Mináresik Mária kisgyöri illetőségű csavargók dulakodás közben késsel úgy összeszurkálták, hogy Hegl még aznap délután meghalt. Az eset következőleg történt: Míg Szabó Pál, ki Mináresik Máriával vad-házasságban él, a faluban koldulni járt, Hegl Jakab és Pojénár Atanász Mináresik Márián erőszakot akartak elkövetni. Míg így ott dulakodtak, odaérkezett Szabó Pál, a ki látva ezeket, Hegl botjával ütlegelni kezdte. Majd mikor Hegl védekezett, Szabó zsebkését rántotta elő és összevissza szurkálta előbbit. Pojénár ezalatt elmenekült. A bűnjelék és a tettesek átadottak a nagyikindai kir. törvényszéknél.

— **Halál vigyázatlanságból.** Törökbecsei tudósítónk írja, hogy Latinovics Flórián ottani asztalos tanonc, midőn mesterétől a tanýára küldetett, a kutyáktól való félelméből zsebében töltött fegyvert vitt, mely azonban elszült s a golyó a festékes nadrág és gatyá foszlányait mélyen a seb csatornájába vitte. A fiu azonnal meghalt.

— **Földrengés Ó-Becsén.** Ó-Becséről jelentik, hogy tegnap éjjel 12 óra 40 perckor ott és Bács-Földváron heves földrengés riasztotta fel a lakosságot. Két lökést érezték földalatti moraj kíséretében. Mind a két lökés egyforma erős volt.

— **Betörés a temesvári pályaudvarra.** A 17. és 18-ik közti éjjel öt román paraszt feltörte a gyárvárosi pályaudvar folyosójának ajtaját, honnan szöllőkarokkal betörték a pénztárhoz vezető ajtót és a vasszekrényt akarták kifosztani. Miután azonban a szekrényt elmozdítani nem tudták és mert munkájuk közben alighanem megzavarták őket, eredménytelenül voltak kénytelenek el-

menekülni. A vasuti őr látta is a menekülőket és utánuk lőtt, a rablók azonban elmenekültek. A nyomozást a rendőrség megindította.

— **Gyilkosság Kevi-Szöllősen.** Mint Kevi-Szöllősről tudósítják lapunkat, a keviszöllősi szőlőházak közelében Bansa a k a t István és Nikola Lázár ottani lakosokat életveszélyesen meglőtték. Sebesültek a lövések tüzenél Brósnáncz Miklós és Papszula Péter ottani lakosokat vélték felismerni. Utóbbiak azonban igazolni tudták alibiüket és hogy azon éjjel otthon aludtak. A fegyvereket se találták náluk. A nyomozás erőlyesen folyik.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazí népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb. nál a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expellet” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

A Béga vizállása.

A temesvári folyamtermérség jelentése szerint március 19-én a Béga vizállása a következő volt:

Temesvár 0—3 cm. áradó.

Nagybecskerek 0+44 cm. áll.

Titel 0+339 cm. apadó.

Színház és irodalom.

Heti műsor:

Csütörtök: „Három pár cipő.”

Péntek: „A Vöröshaju.”

Szombat: „Cigánybaró.”

Vasárnap d. u.: „Sarga csikó.”

„ este: „Ami az erdő mesél.”

* **A vasgyáros.** Öhnet érdekes darabja tegnap is megtette hatását, bár a szereposztás nem volt valami szerencsés. Claire személyesítője, Geröfi Ilona erejét túlhaladó szerepre vállalkozott. Pápay (Derblay) sem hatolt be szerepe jellemébe s inkább csak eljátszotta. A harmadik fölvonás után a diákkarzat ugyan háromszor is a lámpák elé hitta őket, de ezt inkább a határos jelenet szépségének, mint a játéknak tulajdonítható. Csak Niczkyné Ilona (Athenaise) és Szilassy Juliska (Susanne) voltak kifogástalanok.

* **A cigánybaró.** Szombaton a társulat széphanu énekesnője Szepesi Szidi jutalomjátéka lesz, mely alkalommal Szaffi szerepét fogja játszani Jókai-Strausz operettjéből, a „Cigánybaró”-ból. Szaffi egyik legjobb alakítása és szerepe a jóhangu primadonnának, megérdemli, hogy a közönség ez alkalommal megtöltse a nézőteret.

* **Miként gondoskodjunk leányaink jövőjéről?** A mai kényelmes, fényűző, fenéjázó és ideges korban, melyben a pénz minden s pénz nélkül a mindenség is semmi: melyben bozomny nélkül a leányok férjhezmenetele kétséges s csaknem lehetetlen: a szülőknek legnagyobb gondot a leánygyermek jövője okoz. Legújabbban a közoktatási kormány igen sokat tett az oktatás terén, hogy a nőket a kenyérkeresetre minél alkalmasabbá tegye, még az egyetemi kiképzést is megadta nekik, úgy hogy ma már sokféle uton-módon boldogulhatnak leányaink. De épen ezért beállott a szűksége annak is, hogy a szülők tájékozást kapjanak, vajjon melyek is azok a pályák, a melyek leányaiknak leginkább nyujtanak módot a megélhetésre? Ilyen tájékozóra akarjuk felhívni a szülők figyelmét. Ilyen tájékoztatót adtak ki a szülők számára Bód Péter és Székely István „Női életpályák” című könyvükkel. Megbecsülhetetlen utmutató e könyv mindazon szülőknek, kiketa Gondviselés leánygyermekükkel megáldott. Negyvennégy olyan életpálya van e könyvben felsorolva, a melyre a leányok bátran léphetnek, a melyen szorgalom és kitartással jövőjüket biztosíthatják. És a szerzők nemcsak részletesen ismertetik a felsorolt női életpályákat, hanem gyakorlati utasításokkal is szolgálnak arra nézve, miként kell ezen pályákra előkészülni, mily lépéseket kell azok elérhetése céljából tenni, hol lehet az egyik, vagy másik életpályához megkívántató kiképzést és képesítést megszerezni. A könyvben tehát mindenki minden ilyen kérdésre hasznos utmutatást talál s így bátran folyamodhat hozzá. A „Női életpályák” megrendelhetők a Franklin-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapesten (IV. Egyetem-utca 4. sz.). Ara keménykötésben 1 korona 60 fillér.

Közgazdaság.

Közgyűlések.

- Március 20. „A fény takaré- és előlegezési szövetkezet” közgyűlése.
- 23. „A nagybecskereki takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek” közgyűlése.
- 23. „Az úrményházi hitelszövetkezet” közgyűlése.
- 27. „A torontál-szécsányi hitelszövetkezet” közgyűlése.

Százéves magyar rizstermelés.

József császár előtt és alatt a bécsi kormány Délmagyarország elnéptelenedett vidékeit németekkel és olaszokkal telepítette be. Temesmegyének vízzel bővelkedő részein olaszok nyertek területeket, hogy azokon a rizstermelés meghonosíttassék. Ezen rizstelepek sok vajadás után nagyjából megszűntek keletkezések kezdetén, egyszer Perlasz tábornok, Temesvár katonai kormányzója tiltotta be a rizstermelést, mint egészségtelenes dolgot, máskor — József császár halála után — a magyar fiskus perelte el tulajdonosaiktól a koronázatlan uralkodó által nem jogosan adományozott birtokot, egyedül a temes-topolyai rizstelep, mely jelenleg nagyméltóságú gróf Karátsónyi Jenő ur. v. b. t. t. tulajdonosa, maradt fenn mint rizstermelő telep Leopold királytól nyert újabb adománylevel alapján. Ezen telep 1802. évben vetette az első rizset s azóta a termeléssel soha fel nem hagyott s így most töltötte be rizstermelésének századik évfordulóját az ország legrégebb, bár most már nem egyedüli rizstermelő telepe.

A temes-topolyai rizstelep az utóbbi évtizedekben nagy átalakulásokon ment keresztül: 300 kat. holdat meghaladó rizsföldjeit szabályos, jó benyomást keltő alakra szabta, és az egész területét költséget nem kímélve racionálisan planiroztatta; nagy rizshántoló és gabona őrle malmot épített, melyet turbinás szerkezetű vízerő hajt; behozta kitűnő rizsének kicsinyben, 5 kgramos posta csomagokban elárúsítását, a Berzava folyónak medre alatt átömlő vízvezetékét egyedül álló az országban; nagyszerűen berendezett haltenyésztése van, melynek pontyaival és vízi szárnyasaival a milleniumi, szegedi és temesvári kiállításokon feltűnést keltett s százazretet meghaladó pontyvadékaival látja el a Balatont és sok egyéb hazai tógazdaságot. Mult évtől fogva bevezette a dohánytermelést. Jelenleg száz éves fennállása méltó emlékeül saját postahivatalt állított a telepen „Karátsónyi-Rizstelep” név alatt, mely e hó 16-án kezdette meg működését.

Régebben a rizstermelést kizárólag olaszok kezelték, 1877. óta azonban szegedi magyar ember intézi annak minden ügyeit, ki örömei kalauzolja a telepet gyakran megtekinthető érdekfűzőt, és szívesen ad a különleges termelési ágakban felvilágosítást.

Állatbetegségek. A földmivelségi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltek a legutóbbi időben:

- Veszétség:**
 - nagyszentmiklósi j. Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 u.
 - párdányi j. Szerb-Párdány 1 u.
- Takonykór és bőrféreg:**
 - antalfalvai j. Czrepája 1 u., Torontálvásárhely 2 u.
 - csenei j. Billéd 1 u.
 - módsi j. Móds 1 u.
 - nagybecskereki j. Nagy-Torák 1 u., Torontál-Erzsébetlak 1 u.
 - nagykikindai j. Tisza-Hegyes 1 u.
 - törökbecsei j. Tarras 1 u.
- Rühkór:**
 - antalfalvai j. Baránda 1 u., Farkasd 1 u., Lajosfalva 9 u., Ozora 1 u., Torontál-Vásárhely 3 u.
 - bánlaki j. Istvánvölgy 1 u., Nagy-Gáj 1 u., Nagy-Margita 3 u., Ujfalu 1 u.
 - csenei j. Aurélháza 1 u., Bolda 7 u., Német 1 u., Ujvár 1 u.
 - módsi j. Rudna 1 u., Torontál-Szécsány 1 u., nagybecskereki j. Bégaszentgyörgy 2 u., Katalinfalva 1 u., Német-Écska 1 u., Szerb-Aradac 2 u., Torontál-Erzsébetlak 1 u.
 - párdányi j. Dinyás 13 u., Jánosföld 1 u., Magyar-Ittebe 1 u., Német-Párdány 1 u., Ó-Telek 4 u., Szerb-Szent-Márton 4 u.
 - törökbecsei j. Tarras 49 u.
 - törökkanizsai j. Ó-Szent-Iván 1 u., T.-Kanizsa 1 u.
- Sertésorbánc:**
 - csenei j. Horvát-Kécsa 1 m.
 - párdányi j. Szerb-Ittebe 1 u.
 - törökkanizsai j. Oroszlámos 1 m.
- Sertésvész:**
 - csenei j. Tamásfalva 9 u.
 - módsi j. Rudna 1 p.
 - nagykikindai j. Mokrin 1 m.
 - nagyszentmiklósi j. Német-Csanád 10 u., Porgány 1 m., Valkány 1 m.
 - törökkanizsai j. Oroszlámos 1 u.
 - zombolyai j. Kis-Komlós 6 u., Magyar-Czernya 1 p., Tóba 2 p.

Szerkesztői üzenetek.

B. Gy. Az ilyen folytatásos elbeszéléseket inkább valami szépirodalmi lapnak tessék beküldeni. Mi nem igen vehetjük hasznát.
K. S. Köszönettel vettük, fel is használtuk.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 19-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, március 19.

A Ház mai ülésében Apponyi elnök bejelentette, hogy a kuria a Horváth Dezső vágyvecei mandátuma ellen beadott petíciót visszautasította.

Bartha Ödön szólalt föl nyomban a bejelentés után, nagyon furcsának találván a Curia ítéletét, melynek indokolása a képviselőház bíráskodási jogába ütközik.

Bartha ezután hibázta, hogy a mult országgyűlésen a horvát ügyek tárgyalására kiküldött bizottság az ügyek mikénti állásáról jelentést nem tett.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy intézkedni fog az utólagos jelentéstétel iránt.

Ezután folytatták a földmivelségi tárca költségvetésének részletes tárgyalását.

Trubinyi János néppárti szempontból hosszasan és unalmasan beszélt a javaslat ellen.

Hertelendy Ferenc elfogadja a költségvetést.

Papp Elek a Tisza-szabályozás keresztülvitelét sürgette az egész vonalon.

Bolgár Ferenc a Rába-szabályozást ajánlotta a miniszter figyelmébe.

Hieronymi Károly a víziutak fejlesztését sürgette.

Darányi miniszter sorban válaszolt az egyes felszólalóknak, mire a tételt változatlanul elfogadták.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Félhivatalos oldalról jelentik, hogy a képviselőház szombaton tarja utolsó ülését a húsvéti ünnepek előtt. Április 3-án (szerdán) folytatják a költségvetés részletes tárgyalását.

Tolnay Lajos meghalt.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tolnay Lajos közkedveltségű író, a Kisfaludy-társaság tagja, ma meghalt.

Ugron Gábor az államfogházban.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Ugron-Rohonczy párbaj ügyben ma hirdették ki a törvényszék ítéletét, mely Ugront négy napi államfogházzal sújtja.

Az óbudai sikkasztás.

Budapest, márc. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A III. kerületi takarékpénztárnál ma délig 250.000 korona el-sikkasztását konstataáltak.

Végzetes verekedés.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Barcsay-utcai VII. kerületi állami főgimnáziumban ma délelőtt két tanuló verekedett. Egyike a verekedőknek úgy ütötte meg társát, hogy eszméletlenül összerogyott. A mentők szállították el a diákot, akinek sérülései életveszélyesek.

A zentai hídkatasztrófa.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zentáról sürgönyzik: Pár perccel a hid összeomlása előtt a hidon egy század katonaság vonult keresztül.

Meglopott utas.

Budapest, március 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) N.-Szebenből sürgönyzik: A verestoronnyi vasuti állomáson Selegianu György gazdag romániai bojárnak 16.000 koronáját ellopták.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. március 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	9.25	9.35	80	9.50
Pestvidéki új	76	9.20	9.30	80	9.45
Bánsági új	75	9.15	9.30	80	0.—
Bácskai új	75	9.20	9.40	80	0.—
Rozs új	elsőrendű	70—72	7.45	7.55	
	másodrendű	—	7.35	7.45	
Árpa	takarmány	60—62	6.10	6.20	
	égetni való	62—64	5.75	6.—	
	sőrfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab	—	39—41	7.55	7.70	
Tengeri ó	bánsági	—	0.—	0.—	
	másnemű	—	0.—	0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készáruban az üzletmenet gyöngé, az árak szilárdak. A határidőüzlet jegyzései déli záratkor a következők voltak:

Buza 1902. áprilisra	9.09—9.10
„ 1902. októberre	8.20—8.21
Rozs 1902. áprilisra	7.40—7.41
Tengeri 1902. májusra	5.22—5.23
Zab 1902. áprilisra	7.47—7.48

VÁROSI SZINEÁZ.

Nagybecskerek, szerda, március 19-én:

A KIS MAMA.

Énekes vigjáték 3 felv. Írták: Henry Mailhac és Ludovic Halévy. Ford.: Fay J. Béla. Zenéjét szerette: Kun László.

Személyek:

Bruk Valentin, zenész	Madas Pista
Henriette, testvére	Gerőli Ilonka
Brigitta, nevelőnőjük	Lévay Margit
Saint-Potent vicomte	Pápay Antal
La Rochehardiere	Fodor Oszkár
Daoulas báró	Vadász Lajos
Daoulas báróné	Niczkyne Ilona
Bennerette	Gömöri Vilma
Marquisné	P. Nagy Linda
Potetné	Esztergomi Emma
Choteau Bernique báróné	Vadászné
Polgármester	Tukoray Loránt
Kertész	Iván Sándor
Piri, pasztorleány	Szilasi Juliska
Bob, gnom	Kádas M.
Francoise, szobaleány	Római Hermin

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, esütörtökön, március 20-án:

Három pár cipő.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1901. október 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 5 óra 58 p.

Nyiltér.*)

Leghathatósabb arzén-vas-víz

vérszegénység, női betegségek, ideg- és hőrbetegségek ellen. Kapható valamennyi gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben (droguistákna). (71—20/5)

*) Az e rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

Torontálvármegye alispánjától.

13636. szám 1902.

240-1.1

Pályázati hirdetmény.

A vármegye közönsége által a honvéd-főreáliskolánál létesített egy alapítványi hely a honvéd főreáliskola I-ső folyamában az 1902-1903. tanév kezdetén betöltendő lesz.

Felhívom mindazokat, akik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy ez irányban folyamodványukat az alábbi előfeltételek okmányilag való beigazolása mellett hozzám folyó évi április hó 15-ig annyival is inkább terjesszék be, mert az ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Igazolandók a következő előfeltételek:

1. magyar állampolgárság s vele egyidejűleg a megye valamelyik községének kötelelékébe való tartozás;
2. a pályázók testi alkalmassága a katonai nevelésre, katonai vagy honvéd orvosi bizonylattal;
3. gimnázium, reáliskola vagy ezekkel egyenjogú középiskola IV. osztályának eredményes látogatása;
4. kifogástalan erkölcsi magaviselet;
5. születési anyakönyvi kivonattal igazolandó a legkisebb betöltött 14. és a legnagyobb túl nem haladott 16. életév. Ezen életkor a folyó évi szeptember hó 1-ére vonatkozik.

Megjegyzem, hogy az alapító oklevél értelmében m. tisztviselők és alkalmazottak gyermekei előnyben részesülnek, ilyenek nem léteben bármely torontálvármegyei illetőségű ajánlható s ilyenek hiányában pedig bármely magyar honos.

Nagybecskereken, 1902. évi március hó 18-án.

Dr. Dellimanics,
alispán.

Premier-kerékpár 1902.

Legjobb és legújabb gyártmány.

Divatos, elegáns kiállítás.

Árjegyzék ingyen.

Árjegyzék ingyen.

Premier-Werke, Eger (Csehország).

416/II. sz. 1902.

238-3.1

Hirdetmény.

Torontálvármegye alispánja 1902. évi február hó 27-én kelt 9863. számú rendeletével a módosi közpörháznak elmebeteg gyógyintézetébe leendő átalakítási munkálatait 9416 kor. 25 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1902. évi április hó 7-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhívattak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a részletfizetések esetről-esetre a nagyméltóságú belügyminiszterium által lesznek kiutalványozva.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Nagybecskerek, 1902. március 9-én.

A hivatal főnöke:

Faur,

kir. főmérnök.

BÉRBE ADOM

folyó évi május hó 1-től

HÁZAMAT,

a mely egy lakásból áll, 5 szoba, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és fűkamra. Parkírozott udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica-kotárka.

Bővebb felvilágosítást ad: özv. Krsztics Johanna, a mellette levő házban, vagy levélfelleg alólírott.

Krsztics János,

ügyvéd,

Módoson.

(239-x.1)

559. sz. 1902.

241-3.1

Farkasd községénél egy a jegyzői teendőkhöz jártas

DIJNOK

azonnal alkalmazást nyer 2 kor. napi díj mellett. Megbízható személynél állandó alkalmaztatás biztosított. Jelentkezhetni Farkasd község jegyzőjénél.

35940/902. sz.-hoz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága szertárában az 1902. év első felében feleslegként összegyűlt és nélkülözhetővé váló különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtva, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan, az ajánlat benyújtására szolgáló úrlap azonban feltüntetett azon mennyiségeket, melyek a folyó év első felében hozzávetőleg összegyűlhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiírt anyagot vagy hogy egyik vagy másik anyagból határozott mennyiség adassék át, hanem köteles az időnkénti tényleges feleslegként rendelkezésére bocsajtható mennyiségeket átvenni, illetve azokkal beérni, kötelezi továbbá magát az 1902. évi június hó végéig összegyűlt és folyó évi július hó végéig vele közölt készletet 14 nap alatt okvetlenül átvenni.

Vevő cég köteles az általa megjelölt állomásnál a felajánlott áron bármely szertárban összegyűlt anyagot elfogadni.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár-beszerzési szakosztályában (VI. Andrássy-ut 73. sz. II. emelet) a következő címmel: „Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 35.940/1902. számhoz” 1902. évi április hó 8-ának déli 12 óráig benyújtani szíveskedjenek.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag- és leltár-beszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon és ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

Az ajánlattevők és ócska anyag eladására vonatkozó és 122.291/96. sz. a. fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőnek elismerni s azt ívenként 30 filléres magyar bélyeggel, saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 filléret megismerhetők, vidékieknek pedig a nyomtatványtárhoz intézendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 filléres postabélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött határidő előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban főpénztárunknál leteendő.

A bánatpénzt az ajánlattal beküldeni nem szabad.

Egyéb, habár lebonyolított ügyletekről még letétünkben levő fel nem vett biztosítékok ezen ajánlathoz bánatpénzzel nem fogadtatnak el.

A bánatpénz letételét igazoló jegy nem esatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bánatpénz vagy fentidézett alírt feltét-füzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem az előírt úrlapon tett, vagy elkésve beérkezett ajánlatok, valamint olyanok, melyek a feltételektől eltérnek és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vételni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátatnak tárgyalás alá.

Az ajánlatokban határozottan megnevezendő azon m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel is olvashatóan kitéendő. Az anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő cég tartozik viselni. Ingyenes csomagolásnak kikötése nem fog figyelembe vétetni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad, azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és részmenyiségekre is szólhatnak, de a m. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmenyiségeket engedhessen át, melyet ajánló, ha csak az ellenkezőt ki nem kötött, elfogadni tartozik.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja továbbá magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árrakra, szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehesen.

Budapest, 1902. március hóban.

(3.1)

Az igazgatóság,

(Utányomás nem díjazatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatremétebb csodatorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalon kihagyasok folytán nem bajokban, szifiszben, valamint elvesztett férfienben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarországi könyvtár-együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalon kihagyasokból származó nem bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül a szervekre hat, ahol a megerősítés s szükséges, csodálatos eredményt győgyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelölt címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelési céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultalv egy ingyen csomag orvosságot kap magyarországi könyvtár-együtt Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalma senki sem fogja meglátni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig német nyelven írandók.

(18-x.22)

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség és kereskedő uraknak b. tudomására hozni, hogy

ÜZLETEMET

a főtéren, a szerb egyház épületébe (a Koronaszálloda mellett) helyeztem át, hol is mindennemű papucsek, ugy szegelt boeskorok, torna- és hunyaci-pők nagy választékban kaphatók a legolcsóbb árak mellett.

Facipák bőr felsőrészeszel vajgyarak, timárok stb. vízben dolgozó egyének részére.

Szolid és pontos munkáért kezeskedem.

Magam és gyártmányomat becses figyelmébe és pártfogásába ajánlv, maradtam tisztelettel

Kónya Ferencz
papucskészítő mester
Nagybecskereken.

(152-10.4)

NYOMDÁSZ - TANULÓNAK

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(237-x.58)

Szerkesztő

Nagyb.

Zapolya-ut

hová a lap száma minden közt.

Kiadó

Pleitiz Fer. Pál

Nagybecskereken

hová a hirdetések és a lapot kiadóhoz felj.

Telefon

Nagybecskereken

(P. C.)

gyalása sőt

vártuk, de

olyanokat

időzünk ha

ság által t

árulnak e

szabályozás

Tivadar gró

képviselői

mél, annak

dalmakat

fontosságú

szólalása.

azonban

illesztve,

építkezése

ez az elő

oly törvény

melyek a

érdekeinek

bocsátkozik

rendkívüli

mikor azon

Igen ma

Papp Elek el

hogy valós

érdekeltség

Ha ez a

akkor ő le

Ez esetben

az önkorm

párti Papp

A po

voit Hiero

képpen o

délme vol

tettel fogl

teszi őt v

mi nem

utaink ha

A „TO

A fiatal

labán végig

— On

— Igen

— Mi

— Pá

A mel

fiához ford

— La

Páter urak

Majd l

— El

— Az inst

bemutakoz

Laló ellenb

mas magyar

sugott a sz

— Na

— Az ass

már egész l

NA

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD

HUNYAD